

УДК 378.145:7]:001.8

DOI 10.31654/2663-4302-2020-PP-1-23-29

Злотницький Є. О.

аспірант кафедри мистецьких дисциплін та методики викладання

Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди

ПРО ЗАГАЛЬНОНАУКОВИЙ ЗМІСТ ПОНЯТТЯ ЖАНРОВО-СТИЛЬОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА

Стаття присвячена характеристиці загальнонаукового змісту поняття жанрово-стильової компетентності майбутнього вчителя мистецтва. Доведено, що формування жанрово-стильової компетентності є складним процесом, для усвідомлення якого необхідно з'ясувати зміст понять компетентності, жанр у мистецтві, стиль у мистецтві, виявити їх загальнонауковий контент у площині міждисциплінарної взаємодії. Вивчаючи мистецький текст, студенти актуалізують принципи творочентризму, контекстуальності, що виводить освітній процес на якісно новий рівень усвідомлення його жанрово-стильового змісту. Формування жанрово-стильової компетентності майбутніх учителів мистецтва здійснюється в освітньому процесі на основі використання комплексу форм, методів та засобів навчання. На основі категоріального аналізу міждисциплінарних джерел розкрито сутність феномену жанрово-стильової компетентності та запропоновано авторську інтерпретацію його змісту. Жанрово-стильову компетентність майбутніх учителів мистецтва визначено як цілісну фахову якість, яка інтегрує мотиви, знання, оцінки, уміння та навички з теорії та історії мистецьких жанрово-стильових моделей й зумовлює здатність особистості до розуміння художнього смислу тексту у жанрово-стильовій площині, його вербальної інтерпретації в освітньому процесі відповідно до педагогічних завдань.

Ключові слова: компетентність, жанр, стиль, музичне мистецтво, образотворче мистецтво, жанрово-стильова компетентність майбутніх учителів мистецтва.

Постановка проблеми. Сучасні трансформаційні процеси у системі мистецької освіти свідчать про зміни змістового наповнення дисциплін професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва, а також вимог до системи вмінь і навичок, необхідних для фахівців у їх майбутній діяльності. Актуалізуються онтологічні площини мистецтва, на основі яких формується професійна компетентність майбутніх учителів мистецтва, набуваються педагогічні та мистецькі компетенції.

Для студентів педагогічних спеціальностей мистецького спрямування невід'ємною складовою професійної підготовки є жанрово-стильова компетентність, що передбачає набуття жанрових та стильових художньо-педагогічних компетенцій. Формування жанрово-стильової компетентності є складним процесом, для усвідомлення якого необхідно з'ясувати зміст понять компетентності, жанру в мистецтві, стилю в мистецтві, виявити їх загальнонауковий зміст. Отже, зміст поняття жанрово-стильової компетентності майбутніх учителів мистецтва формується у площині міждисциплінарної взаємодії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Компетентнісно орієнтована освіта сьогодні привертає увагу науковців у різних аспектах. Зокрема, питання теорії компетентності розробляли Р. Бадер, І. Бех, О. Биковська, Н. Бібік, В. Болотов, Л. Ващенко, В. Вербицький, Е. Зеєр, І. Зимня, А. Золотарьова, І. Єрмаков, М. Катуньова, О. Кононко, В. Лаптев, О. Лебедєв, О. Локшина, Д. Мертенс, Б. Оскарсон, О. Пометун, Н. Радіонова, О. Савченко, В. Серіков, А. Тряпціна, А. Хуторський, А. Шелтен, С. Шишов [4, с. 7], акцентуючи увагу на тлумаченні поняття компетентності як навчальних здібностей, знань, навичок, ставлень; досвідченості (поінформованість, обізнаність, авторитетність) у певній галузі [4, с. 7]. Однак конкретизації феномену

компетентності у сфері жанрово-стильового опанування мистецтвом з відповідною трансформацією професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва ними не здійснено.

Дотичною до теми нашої статті є джерела філософського та мистецтвознавчого спрямування, серед яких наявні розробки з теорії жанру (М. Варакута, І. Вербицька-Шокот, Л. Горелік, О. Зав'ялова, В. Жимолостнова, Є. Ігнатенко, А. Іжевський, Л. Касьяненко, М. Ковальова, Ф. Крижанівський, О. Курчанова, С. Король, О. Лагутенко, О. Лучанко, М. Левицька, О. Петрова, Т. Смирнова, О. Халеева, С. Шип) та стилю в музичному та образотворчому мистецтві (Н. Авраменко, Ван Те, Данг Нгок Занг Куан, О. Кужелева, О. Кучма, Л. Лукашенко, Л. Назар, О. Рудницький, Є. Харченко, В. Холопова), однак питання жанрово-стильової площини творів мистецтва у педагогічному контексті в них не розглядалося. Визначення поняття жанрово-стильової компетентності майбутніх учителів мистецтва серед наукових праць нами не знайдено.

Мета статті (постановка завдання) полягає у визначенні загальнонаукового змісту поняття "жанрово-стильова компетентність майбутніх учителів мистецтва" з метою його подальшого впровадження до змісту їх професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу. Зазначимо, що у більшості трактувань поняття компетентності наголошено на системному характері явища та його багатокомпонентній структурі. Зокрема, це: складний динамічний характер поєднання всіх сфер діяльності вчителя, що формується у процесі фахового навчання (Т. Пляченко) [12, с. 86]; професійні знання, навички і досвід у даній спеціальності, відношення до справи, певні позитивні схильності, інтереси й прагнення, здатність ефективно використовувати знання й уміння, особистісні якості для забезпечення необхідного результату на конкретному робочому місці (Я. Сікора) [14, с. 47–50]; цілий комплекс характеристик: розвинений чуттєвий досвід; навички практичного життя; розвинені потреби, здібності, звички; набір базових особистих властивостей, які гарантують пристосованість особистості до життя; уміння орієнтуватись у змінних умовах, знаходити оптимальні засоби реалізації свого особистісного потенціалу (О. Кононко) [6, с. 6]; єдності, де науково орієнтовна основа дії визначає логіку її практичного виконання, яка полягає в інтелектуально-моральній саморегуляції, спрямованій на ефективне вирішення суб'єктом певних життєвих проблем (І. Бех) [1, с. 6].

О. Боднар інтерпретує компетентність як наслідок саморозвитку особистості, синтез когнітивного, предметно-практичного та особистісного досвіду; форму існування знань, умінь, освіченості в цілому, яка зумовлює особистісну самореалізацію, знаходження свого місця у світі; особистісне утворення, що дозволяє людині встановлювати зв'язок між знаннями та конкретною ситуацією, визначати алгоритм дій для успішного вирішення проблеми [2, с. 130–135]. Подібної думки дотримується Л. Степанова, яка вважає, що "компетентнісний підхід дозволяє більш зосереджено розглядати різні аспекти та фактори формування висококваліфікованих, творчих, цілеспрямованих, обізнаних фахівців у педагогічній сфері. Означений підхід зумовлює більш поглиблене та чітке розуміння магістрами мети власного навчання та усвідомленої спрямованості до конкретних результатів, орієнтованим на майбутню викладацьку та виконавсько-інтерпретаційну діяльність" [16, с. 78].

Отже, розглядаючи питання формування компетентності майбутнього вчителя мистецтва, ми передусім пов'яжемо спрямованість змісту підготовки студентів до відображення художньої складової мистецтва (художня компетентність) через мистецьку грамотність майбутнього вчителя, усвідомлення ним історичних етапів як розвитку жанрів та стилів мистецтва, так і етапів розвитку провідних педагогічних принципів мистецької освіти [9, с. 5]. Вивчаючи мистецький текст, студенти актуалізують принципи творочентризму, контекстуальності, що виводить освітній процес на якісно новий рівень усвідомлення його жанрово-стильового змісту.

Зазначимо, що філософи, досліджуючи жанрологічні проблеми, пов'язують їх з розвитком загальної теорії мислення, розглядають феномен жанру як структуро-творний елемент буття художнього твору у ментальному та соціальному аспектах. Мистецький жанр є активним комунікативним засобом якісного інформаційного спілкування у суспільстві. Занурюючись до пізнання мистецтва у жанровій площині,

майбутні вчителі мистецтва усвідомлюють його суто мистецьку природу (так само, як і художнього образу), яка "має більш загальний статус у межах художньої творчості, тому його дослідження є особливо доречним у наш час зламу традицій "образного" мистецтва" [10, с. 3]. До пізнання жанрової площини буття тексту додаються питання загальної теорії жанрів, регуляції жанрами ціннісних орієнтирів суспільства та особистості, критеріїв виділення та визначення жанрів різних видів мистецтв, жанрових систем культури тощо.

З досліджень, присвячених соціальному аспекту феномену жанру, зазначимо розвідку І. Покулити. Дослідниця розглядає жанр у зв'язку з історичною динамікою мистецтва і доводить, що даний феномен необхідно розглядати в контексті соціокультурних засад процесу жанроутворення. Фокус її спостережень спрямований на виявлення креативного аспекту сутності жанру, аспекту завершеної цілісності, які свідчать про соціально-креативну роль жанру як компоненту взаємодії з категоріями виду, стилю, художнього образу, що визначають стратегії процесу жанроутворення та модифікацій жанрів у сучасному мистецтві [13, с. 11].

У зв'язку з усвідомленням майбутніми вчителями мистецтва проблеми жанроутворення, видається важливою позиція С. Шипа щодо жанрового моделювання художньої культури, що допомагає студентам структурувати історико-культурний матеріал у своїй художній свідомості, градувати власні уявлення про жанрологічні процеси в мистецтві. Серед таких поширених моделей у музичній жанрології науковцем названі класи жанрів: високої і низької музики; професійної і любительської, писемної і усної, вокальної (сольної, ансамблевої, хорової); пропонованої та звичаєвої (за Г. Бесселером); театральні, концертні, масово-побутові, культові (за А. Сохором) [18, с. 349–353].

Широко представлений науковий інтерес до вивчення окремих жанрів образотворчого та музичного мистецтва у сфері мистецтвознавства, де здійснене історико-теоретичне заглиблення до провідних тенденцій розвитку жанру, окреслено етапи еволюції трактування художнього образу тощо. Об'єктами такого типу досліджень є, приміром, Львівське портретне малярство кінця XVIII – першої половини XIX ст. [8], портретний живопис Центральної і Східної України кінця XVII – XVIII ст. [3], досвід жанрового моделювання елегії в музиці [7]. Активізує формування жанрової компетентності майбутніх вчителів мистецтва контекстний метод пізнання мистецтва, зокрема, становлення пейзажного жанру в німецькому живописі та графіці першої третини XVI століття в контексті ренесансної картини світу [15], англійська комічна опера середини XX століття в контексті національної художньої традиції [11] та ін.

На думку В. Холопової, стиль є такою ж давньою, потужною і невід'ємною від мистецтва категорією як жанр [17, с. 42]. Вони обидві мають семантикоутворювальне значення, де жанр спрямований на фіксацію типового, а стиль – оригінального. Опановуючи мистецтво у стильовій площині, майбутні викладачі усвідомлюють ієрархічність, багаторівневність стилю у таких його вимірюваннях, як: узагальнений рівень (високий, середній, низький), національна школа, "жанровий", виду музики або образотворення, творчої особистості, одного – епохального – твору. Отже, у сприйманні стилю важливим є його історичний контекст, тенденція до зміни змісту у різні часи, зокрема, рухання від стильової множинності до індивідуалізації нових цілісних художніх систем [17, с. 45]. О. Коннов, досліджуючи історичну динаміку художнього стилю, звертає увагу на доміанти стилю, відповідно, розширюючи номінативний список стилю до трансцендентності, символічності, симулятивності, іманентності [5, с. 11], що допомагає студентам аналізувати твори сучасного мистецтва, відчувати зв'язок між стильовими ознаками твору та його духовним змістом.

Враховуючи нашу проблему, є актуальними результати педагогічних досліджень, де застосування історико-стильового підходу використовувалось для удосконалення вокальної, музично-теоретичної та фортепіанної підготовки майбутніх учителів музики (Л. Тоцька, І. Малашевська, В. Буцяк). Звернення до стильової площини у професійній підготовці вчителів межує із засвоєнням: специфіки досвіду сприйняття поліфонічного стилю (М. Сибірякова-Хіхловська), формування музично-стильових уявлень майбутніх учителів музики у процесі інструментально-виконав-

ської підготовки (О. Щербініна), стилістично виправданого звукотворення в інтерпретації фортепіанної музики різних мистецьких напрямів (Ю. Тарчинська) тощо.

Розмірковуючи про опанування майбутніми вчителями мистецтва жанрової та стильової складових мистецтва, звернемо увагу на актуальність інтерпретації цих онтологічних засад мистецтва як інтегрованої цілісності, з урахуванням художньо-педагогічної та соціальної природи цих явищ. Процес професійної підготовки майбутнього вчителя мистецтва апелює до усвідомлення цієї цілісності під час засвоєння спеціальних мистецько-спрямованих педагогічних дисциплін; активізації в мотиваційній, когнітивній та праксеологічній складових навчання жанрово-стильової "лексики" творів музичного та образотворчого мистецтва. Наша позиція щодо понятійної інтеграції жанрової та стильової компетентності майбутнього вчителя мистецтва у поняття жанрово-стильової компетентності з метою його впровадження до педагогічного процесу корелює з розвідками про мистецтво у таких дефініціях, якот: жанрово-стилістичні особливості (Л. Шегда, М. Бевз), жанрово-стильова динаміка (П. Довгань, В. Заранський), жанрово-стильова еволюція (Б. Мочурад, О. Ніколенко), жанрово-стильова модель (С. Біла, О. Салдан), жанрово-стильовий пошук (Л. Мудрецька), жанрово-стильовий феномен (Н. Александрова), жанрова стилістика (Ю. Медведик), жанрово-стильові параметри діяльності (Н. Остроухова), жанрово-стильовий аспект творчості (А. Сташевський) тощо.

У дослідженні проблеми формування жанрово-стильової компетентності у майбутніх учителів мистецтва ми обрали за основу позицію, що вона є рівневою складовою професіоналізму і містить теоретичні знання та практичні уміння й навички майбутнього вчителя. Жанрово-стильова компетентність майбутнього вчителя мистецтва не може ґрунтуватися тільки на одному з видів діяльності (мистецької чи педагогічної), а характеризується інтегрованістю, передбачає володіння уміннями пізнання, сприймання, інтерпретації творів та навичками створення атмосфери діалогової (полілогової) комунікації, залучення школярів до процесу співтворчості на основі усвідомлення жанрово-стильової площини різних видів мистецтв. Жанрово-стильова компетентність потребує: формування інтересу майбутніх учителів мистецтва до теорії та історії жанрово-стильових особливостей різних видів мистецтв, мотивації до формування мистецького жанрово-стильового інтелекту школярів; знань з жанрово-стильової динаміки мистецтва, умінь добирати мистецький матеріал та працювати з ним на основі відповідних жанрово-стильових моделей; готовності до проведення уроку інтегрованого курсу "Мистецтво" на основі жанрово-стильової парадигми видів мистецтва, майстерного оволодіння педагогічним потенціалом жанрово-стильового змісту мистецтв.

Формування жанрово-стильової компетентності у майбутніх учителів мистецтва здійснюється в освітньому процесі на основі використання комплексу форм, методів та засобів навчання. До комплексу форм освітньої діяльності відносимо: аудиторні (лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації); позааудиторні (самостійна робота, репетиції та підготовка виставки, гурткова робота, концерт, конкурс, виставка тощо). Працюючи зі студентами, рекомендовано запобігати до наступних методів: вербальні (бесіда, словесне пояснення, дискусія, евристичний полілог), ілюстративно-пошукові (показ твору, образний проєкт мистецького твору, інтерактивний семінар, кейс), творчо-діагностичні та творчо-розвивальні (жанровий, стильовий, інтегративний, інформаційно-рецептивний, синестетичний, драматизації, ілюстрації, дикційні, артикуляційні). Формуванню жанрово-стильової компетентності майбутніх учителів мистецтва сприяє використання комплексу засобів та інструментів навчання: технічних (мультимедіа проєктор, презентації, аудіо- та відеоматеріали, Інтернет-інструменти), наочних (ілюстрації, малюнки, схеми, графічні зображення тощо). Звернення до різних видів мистецтва (передусім, музичного та образотворчого мистецтва) зумовлене необхідністю активізації емоційно-чуттєвого сприйняття та жанрово-стильового розуміння змісту творів, створення додаткової мотивації до художньо-образного спілкування та сприятливих умов для інтерпретаційної діяльності студентів.

Висновки. В ході студювання міждисциплінарних наукових джерел нами розкрито сутність феномену жанрово-стильової компетентності та запропоновано

авторську інтерпретацію його змісту. Жанрово-стильову компетентність майбутніх учителів мистецтва визначено як цілісну фахову якість, яка інтегрує мотиви, знання, оцінки, уміння та навички з теорії та історії мистецьких жанрово-стильових моделей й зумовлює здатність особистості до розуміння художнього смислу тексту у жанрово-стильовій площині, його вербальної інтерпретації в освітньому процесі відповідно до педагогічних завдань.

У подальшому актуальним стає компонентно-структурний аналіз жанрово-стильової компетентності майбутніх учителів мистецтва, висвітлення педагогічних умов та методів, що складають центральну ланку такої системи.

Література

1. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу у педагогіці. *Виховання і культура*. 12. 5–7. 2009.
2. Боднар О. М. Вокально-педагогічна компетентність майбутнього вчителя: філософсько-педагогічний аспект. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія "Гуманітарні і суспільні науки"*. 20 (15). 130–135. 2016.
3. Ковальова М. М. Портретний живопис Центральної і Східної України кінця XVII–XVIII ст. (традиція та нові віяння): автореф. дис. канд. мист-ва. Харківська державна академія дизайну і мистецтв, Харків, 2010.
4. Вербицький В. В., Бойко А. Е., Корнієнко А. В. Компетентнісний підхід у навчально-виховному процесі позашкільного навчального закладу: метод. посіб. / за ред. В. В. Мачуського. Харків: Друкарня Мадрид, 2015.
5. Коннов О. Ф. Історична динаміка художнього стилю: автореф. дис. канд. філософ. наук. Київський національний університет ім. Т. Шевченка. Київ, 2010.
6. Кононко О. Л. Психологічні основи особистісного становлення дошкільника: автореф. дис. д-ра психол. наук. Ін-т психології ім. Г.С. Костюка АПН України, Київ, 2001.
7. Курчанова О. В. Елегія в музиці: досвід жанрового моделювання (на матеріалі творів російських композиторів XIX – XX ст.): автореф. дис. канд. мист-ва. Харківський державний університет ім. І. П. Котляревського. Харків, 2005.
8. Левицька М. К. Львівське портретне малярство кінця XVIII – першої половини XIX ст.: художньо-стильові особливості: автореф. дис. канд. мист-ва. Львівська національна академія мистецтв. Львів, 2003.
9. Лю Цяньцянь. Формування художньої компетентності майбутніх учителів музики та хореографії в педагогічних університетах України і Китаю: автореф. дис. канд. пед. наук. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2010.
10. Овчаренко С. В. Проблема жанру у класичній та некласичній естетиці: автореф. дис. д-ра філософ. наук. Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. Київ, 1999.
11. Петрова О. Б. Англійська комічна опера середини XX століття в контексті національної художньої традиції: автореф. дис. канд. мист-ва. Одеська державна музична академія ім. А. В. Нежданової, Одеса, 2006.
12. Пляченко Т. М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями: монографія. Кіровоград: "Імекс – ЛТД", 2010.
13. Покуліта І. К. (2004). Соціальна природа жанру в контексті історичної динаміки мистецтва: автореф. дис. канд. філософ. наук. Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. Київ, 2004.
14. Сікора Я. Аналіз базових понять проблеми формування професійної компетентності майбутнього вчителя інформатики. *Актуальні проблеми професійно-педагогічної освіти та стратегії розвитку*. зб. наук. праць / за заг. ред. О. А. Дубасенюк, Л. В. Калініної, О.Є. Антонової. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2006. С. 47–50.
15. Смирнова Т. Б. Становлення пейзажного жанру в німецькому живописі та графіці першої третини XVI століття в контексті ренесансної картини світу: автореф. дис. канд. мист-ва. Академія образотворчого мистецтва і архітектури. Київ, 2000.
16. Степанова Л. В. Методика формування художньо-герменевтичної компетентності магістрів музичного мистецтва та хореографії: дис. канд. пед. наук. Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського". Одеса, 2018.
17. Холопова В. Н. Музыка как вид искусства. Москва: Московская государственная консерватория им. П. И. Чайковского, 1990. Ч. II: Содержание музыкального произведения.
18. Шип Сергій. Музична форма від звуку до стилю: навч. посіб. Київ: Заповіт, 1988.

References

1. Bekh, I. D. (2009). *Teoretyko-prykladnyy sens kompetentnisnogo pidkhodu u pedahohitsi*. [Theoretical and applied meaning of the competence approach in pedagogy. Education and Culture]. *Vykhovannya i kul'tura*, 12, 5–7 [in Ukrainian].
2. Bodnar, O. M. (2016). *Vokal'no-pedahohichna kompetentnist' maybutn'oho vchytelya: filosofsko-pedahohichnyy aspekt*. [Vocal and pedagogical competence of the future teacher: philosophical and pedagogical aspect]. *Naukovyy visnyk Mukachivs'koho derzhavnoho universytetu. Seriya "Humanitarni i suspil'ni nauky"*, 20 (15), 130–135 [in Ukrainian].
3. Koval'ova, M. M. (2010). *Portretnyy zhyvopys Tsentral'noyi i Skhidnoyi Ukrayiny kintsya XVII – XVIII st. (tradytsiya ta novi viyannya)*. (Avtoref. dys. kand. myst-va). [Portrait painting of Central and Eastern Ukraine in the late XVII – XVIII centuries]. Kharkivs'ka derzhavna akademiya dyzaynu i mystetstv, Kharkiv [in Ukrainian].
4. *Kompetentnisnyy pidkhid u navchal'no-vykhovnomu protsesi pozashkil'noho navchal'noho zakladu: metod. posib.* / V.V. Verbyts'kyy, A.E. Boyko, A.V. Korniyenko ta in.; za red. V.V. Machus'koho. (2015). [Competence approach in the educational process of out-of-school educational institution: method. way / B.B. Verbytsky, AE Boyko, A.V. Kornienko and others; for order. VV Machusky]. Kharkiv: "Drukarnya Madryd" [in Ukrainian].
5. Konnov, O. F. (2010). *Istorychna dynamika khudozhn'oho stylu*. (Avtoref. dys. kand. filosof. nauk). [Historical dynamics of artistic style]. Kyiv: natsional'nyy universytet im. T. Shevchenka, Kyiv [in Ukrainian].
6. Kononko, O. L. (2001). *Psykhohichni osnovy osobystisnogo stanovlennya doshkil'nyka*. (Avtoref. dys. d-ra psykol. nauk). [Psychological bases of personal formation of the preschooler]. In-t psykhohihiy im. H.S. Kostyuka APN Ukrayiny, Kyiv [in Ukrainian].
7. Kurchanova, O. V. (2005). *Elehiya v muzytsi: dosvid zhanrovoho modelyuvannya (na materialy tvoriv rosiys'kykh kompozytoriv XIX – XX st.)*. (Avtoref. dys. kand. myst-va). [Elegy in music: the experience of genre modeling (based on the works of Russian composers of the XIX – XX centuries)]. Kharkivs'kyy derzhavnyy universytet im. I.P. Kotlyarevs'koho, Kharkiv [in Ukrainian].
8. Levitskaya, M. K. (2003). *Lviv portrait painting of the end of the XVIII – first half of the XIX century: artistic and stylistic features*. (Author's dissertation). [Lviv portrait painting of the end of the XVIII – first half of the XIX century: artistic and stylistic features]. Lviv National Academy of Arts, Lviv [in Ukrainian].
9. Liu, Qianqian. (2010). *Formation of artistic competence of future teachers of music and choreography in pedagogical universities of Ukraine and China*. (Author's dissertation for Candidate of Pedagogical Sciences). [Formation of artistic competence of future teachers of music and choreography in pedagogical universities of Ukraine and China]. National Pedagogical University named after M.P. Drahomanova, Kyiv [in Ukrainian].
10. Ovcharenko, S. V. (1999). *The problem of genre in classical and non-classical aesthetics*. (Author's dissertation of Dr. Ph.D.). [The problem of genre in classical and non-classical aesthetics]. Kiev. Univ. T. Shevchenko, Kyiv [in Ukrainian].
11. Petrova, O. B. (2006). *English comic opera of the mid-twentieth century in the context of the national artistic tradition*. (Author's dissertation). [English comic opera of the mid-twentieth century in the context of the national artistic tradition]. Odessa State Music Academy named after A.V. Nezhdanova, Odessa [in Ukrainian].
12. Plyachenko, T. M. (2010). *Pidhotovka maybutn'oho vchytelya muzyky do roboty z uchniv'skymy orkestramy ta instrumental'nymy ansamblyamy*: monohrafiya. [Preparing a future music teacher to work with student orchestras and instrumental ensembles: a monograph]. Kirovohrad: "Imeks – LTD" [in Ukrainian].
13. Pokulyta, I. K. (2004). *Sotsial'na pryroda zhanru v konteksti istorychnoyi dynamiky mystetstva*. (Avtoref. dys. kand. filosof. nauk). [The social nature of the genre in the context of the historical dynamics of art]. Kyiv. un-t im. T. Shevchenka, Kyiv [in Ukrainian].
14. Sikora, Ya. (2006). *Analiz bazovykh ponyat' problemy formuvannya profesiyanoi kompetentnosti maybutn'oho vchytelya informatyky. Aktual'ni problemy profesiyno-pedahohichnoyi osvity ta stratehiyi rozvytku*: Zb. nauk. prats' / Za zah. red. O.A. Dubasenyuk, L.V. Kalininoyi, O.Ye. Antonovoyi. [Analysis of the basic concepts of the problem of formation of professional competence of the future teacher of computer science]. Zhytomyr: Vyd-vo ZHDU, 47–50 [in Ukrainian].
15. Smyrnova, T. B. (2000). *Stanovlennya peyzazhnoho zhanru v nimets'komu zhyvopysi ta hrafiysi pershoiy tretyny KHVI stolittya v konteksti renesansnoyi kartyny svitu*.

(Avtoref. dys. kand. myst-va). [Formation of the landscape genre in German painting and graphics of the first third of the 16th century in the context of the Renaissance picture of the world]. Akademiya obrazotvorchoho mystetstva i arkhitektury, Kyiv [in Ukrainian].

16. Stepanova, L. V. (2018). *Metodyka formuvannya khudozhn'o-hermenevtychnoyi kompetentnosti mahistriv muzychnoho mystetstva ta khoreohrafiyi*. (Dys. kand. ped. nauk). [Methods of forming artistic and hermeneutic competence of masters of music art and choreography]. Derzhavnyy zaklad "Pivdenoukrayins'kyy natsional'nyy pedahohichnyy universytet imeni K.D.Ushyn'skoho", Odesa [in Ukrainian].

17. Kholopova, V. N. (1990). *Muzyka kak vid iskusstva. Chast' vtoraya. Soderzhaniye muzykal'nogo proizvedeniya*. [Music as an art form. Part two. The content of the musical work]. Moskva: Moskovskaya gosudarstvennaya konservatoriya im. P.I. Chaykovskogo [in Russian].

18. Shyp, Serhiy. (1998). *Muzychna forma vid zvuku do stylyu*. Navchal'nyy posibnyk. [Musical form from sound to style]. Kyiv: Zapovit [in Ukrainian].

Zlotnytsky Yevheniy

Postgraduate student of the Department of Art Disciplines and Teaching Methods of Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University named after Hryhoriy Skovoroda

ON THE GENERAL SCIENTIFIC CONTENT OF THE CONCEPT OF GENRE-STYLE COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF ART

The article is devoted to the characteristics of the general scientific content of the concept of genre and style competence of the future art teacher. It is proved that the formation of genre-style competence is a complex process, to understand which it is necessary to clarify the meaning of the concepts of competence, genre in art, style in art, to identify their general scientific content in the field of interdisciplinary interaction. Studying the artistic text, students actualize the principles of centrism creation, contextuality, which brings the educational process to a qualitatively new level of awareness of its genre and style content. Attention is paid to the relevance of the interpretation of genre and style as an integrated whole, taking into account the artistic, pedagogical and social nature of these phenomena. The process of professional training of future art teachers appeals to the realization of this integrity during the assimilation of special art-oriented pedagogical disciplines; of the activation in the motivational, cognitive and praxeological components of teaching genre-style "vocabulary" of works of music and fine arts. The formation of genre and style competence of future art teachers is carried out in the educational process on the basis of the use on the complex of forms, methods and teaching aids. Based on a categorical analysis of interdisciplinary sources, the essence of the phenomenon of genre and style competence is revealed and the author's interpretation of its content is proposed. Genre and style competence of future art teachers is defined as a holistic professional quality that integrates motives, knowledge, assessments, skills and abilities in the theory and history of artistic genre and style models and determines the individual's ability to understand the artistic meaning of the text in the genre and style, of the interpretation in the educational process in accordance with pedagogical tasks.

Key words: competence, genre, style, musical art, fine arts, genre and style competence of future art teachers.